

Nadleśnictwo Głęboki Bród

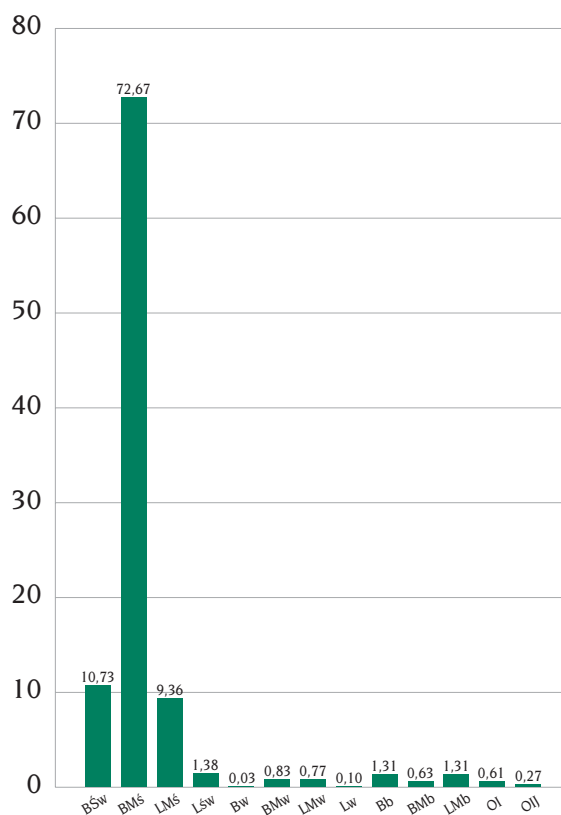
16-506 Giby, Głęboki Bród 4
tel. (0-87) 516-52-03, fax (0-87) 516-52-31 w. 21
e-mail: glebokibrod@glebokibrod.pl
<http://www.glebokibrod.pl>

BGŻ S.A.
O/Augustów
Nr 20301912-459-2700-11
NIP 846-000-21-63

Nadleśnictwo Głęboki Bród od 1989 roku obejmuje zwarty kompleks północnej części Puszczy Augustowskiej, o powierzchni 9575,62 ha.

Większość obszaru Nadleśnictwa leży na sandrze Równiny Augustowskiej (tylko północny skraj znajduje się w obrębie Pojezierza Suwalskiego), stąd teren jest przeważnie płaski, z rzadka urozmaicony zagłębieniami wytopiskowymi i dolinami rzek, m.in. Czarnej Hańczy. Zdecydowanie przeważają gleby rdzawe (ok. 70% powierzchni) i brunatne właściwe (20%). Warunki klimatyczne z przewagą cech kontynentalnych powodują, że układ siedlisk jest zdominowany przez bory.

Procentowy udział siedlisk w Nadleśnictwie Głęboki Bród

Fot. Włodzimierz Łapifiski (4)

Drzewostany mają charakter borealny, co jest uwiarygodnione obecnością świerka na prawie wszystkich siedliskach. Z innych gatunków głównych spotkać można dąb, brzozę, osikę oraz olszę na siedliskach olsu i olsu jesionowego. Jednak najważniejszym gatunkiem lasotwórczym na terenie Nadleśnictwa Głęboki Bród jest sosna. Buduje ona drzewostany na ponad 90% jego powierzchni.

Sosna podstawą zachowania Puszczy Augustowskiej

Próby odnawiania drzewostanów w sposób naturalny dotychczas były nieudane. W utrzymaniu przemiany pokoleń najbardziej skuteczny okazał się zrębowy model gospodarowania, z zachowaniem elementów starodrzewu.

Rozważne gospodarowanie to najdoskonalszy sposób utrzymania lasu. Racjonalna gospodarka leśna oznacza nie tylko zachowanie, ale również wzbogacanie składu upraw o gatunki domieszkowe, dzięki czemu zmniejsza się ryzyko przerwania trwałości lasu.

Puszcza Augustowska istnieje nieprzerwanie od kilku tysięcy lat na olbrzymim zwartym obszarze. W efekcie na terenie tym wytworzył się swoisty klimat i warunki, w których możliwe było wykształcenie się bardzo cennego ekotypu sosny, zwanego sosną augustowską.

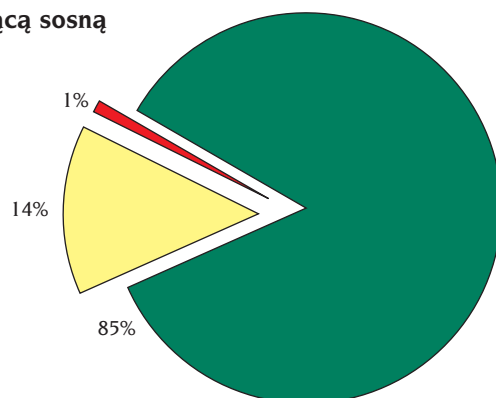
Najbardziej charakterystyczne cechy sosny augustowskiej to:

- prosta, gonna, dobrze oczyszczająca się strzała
- długa korona o cienkich konarach i długich igłach
- dość wysoki przyrost bieżący aż do późnego wieku
- wysokiej jakości surowiec.

Prawie wszystkie doświadczenia proveniencyjne na świecie wykazują najwyższą jakość sosny augustowskiej.

Występowanie w Puszczy, w tym na terenie Nadleśnictwa Głęboki Bród, starodrzewów pochodzenia naturalnego (druga połowa XIX w. – odnawianie zrębów metodą samosiewu) z ponad 200-letnimi sosnami znacząco podnosi wartość genetyczną drzewostanów. Nadleśnictwo wykorzystuje ten naturalny bank genów do zwiększania i ulepszania produkcji leśnej poprzez selekcję populacyjną i selekcję rodów, które są jednocześnie bardzo skutecznymi formami ochrony sosny.

Udział WDN i GDN w drzewostanach z panującą sosną

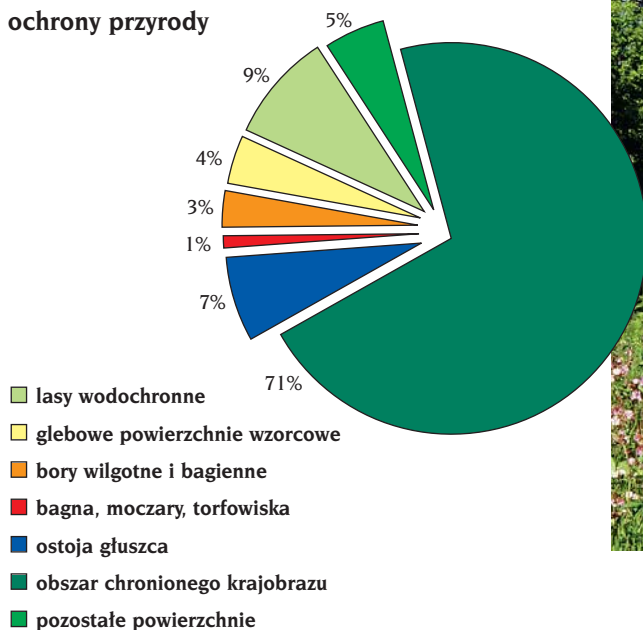

- WDN – wyłączony drzewostan nasienny
- GDN – gospodarczy drzewostan nasienny
- pozostałe drzewostany

Selekcja rodów obejmuje 30 drzew doborowych; 12 z nich zostało uznanych wyłączonych drzewostanach nasiennych.

Nasiona pozyskane w wyłączonych drzewostanach nasiennych wykorzystywane są do produkcji materiału sadzeniowego, który następnie służy do zakładania upraw pochodnych. Ogólna powierzchnia tych upraw w Nadleśnictwie Głęboki Bród wynosi 64,72 ha (stan na koniec 2000 r.) i z każdym rokiem się zwiększa. Ochronie sosny na terenie Nadleśnictwa sprzyjają powierzchniowe i indywidualne formy ochrony przyrody.

Procentowy udział obiektów powierzchniowej ochrony przyrody

Szczególnie okazałym egzemplarzom sosny pospolitej, rosnącym pojedynczo w uprawach, młodnikach lub drzewostanach, nadano rangę pomników przyrody. Na terenie Nadleśnictwa Głęboki Bród jest ich 12; najgrubsza, zwana Piękną, ma 301 cm w obwodzie i 36 m wysokości.

Ochrona przyrody na terenie Nadleśnictwa jest determinowana gospodarczo-produkcyjną funkcją lasów. Ich stan udowadnia, że właściwa gospodarka leśna nie tylko zaspokaja potrzeby człowieka, ale również służy zachowaniu trwałości lasów. Potwierdzają to trzy wieki gospodarowania w Puszczy.

Poza dochodami z działalności związanej z pielęgnacją drzewostanów oraz cięciami rębnyimi, Nadleśnictwo Głęboki Bród uzyskuje środki finansowe z dodatkowych źródeł. Jednym z nich jest gospodarka łowiecka. Spośród ostatnich sukcesów łowieckich wymienić można pozyskanie jelenia byka, którego wieniec ważył 11,39 kg.

Myśliwym marzącym o prawdziwej przygodzie oraz wszystkim tym, którzy spragnieni są ciszy i spokoju, Nadleśnictwo oferuje pobyt w pokojach gościnnych o wysokim standardzie lub w leśniczówce położonej w leśnej głuszy.

Puszcza Augustowska

Dzisiejsza Puszcza Augustowska to pozostałość olbrzymiego niegdyś kompleksu leśnego, którego początki sięgają okresu po ustąpieniu lodowca, ok. 14 tysięcy lat temu. Na bogato ukształtowanym terenie polodowcowym przez kolejne tysiąclecia dokonywały się zmiany sukcesyjne. Jednak o obecnym stanie przyrody zdecydował ostatecznie człowiek.

Pierwszymi osiadłymi mieszkańcami Puszczy byli Jaćwingowie, którzy na znacznym jej obszarze prowadzili ekstensywną gospodarką rolną. Z końcem XIII wieku Jaćwingowie zostali wyniszczeni przez Krzyżaków. Nastąpił okres „głuchej puszczy”. Obecny region suwalsko-augustowski przypadł Wielkiemu Księstwu Litewskiemu i stał się terenem łowów książąt litewskich i królów Polski. Jedynymi mieszkańcami Puszczy w tym okresie byli osocznicy i służba łowiecka, stopniowo powiększana o nielicznych osadników mających prawo do zakładania barci, połowu ryb bądź koszenia łąk.

W drugiej połowie XVI wieku rozpoczęła się wielka kolonizacja. Dla lepszego zarządzania podzielono Puszcę na trzy leśnictwa – Puszcę Merecką, Przełomską i Perstuńską (nazwy pochodzą od dworów książęcych położonych nad brzegiem Niemna). Zaczęły powstawać nowe osady i pola uprawne, wzrosło znaczenie drewna i jego produktów, szczególnie smoły, popiołu i węgla drzewnego – wszystko to kosztem Puszczy, z której wrywano coraz to większe połacie lasu. Szczególne nasilenie procesu osadniczego nastąpiło po osadzeniu w Wigrach w 1667 roku kamedułów, których staraniem powstało wiele nowych wsi i folwarków. Nastąpił rozwój handlu drewnem. Skutkiem tego, w ciągu XVII i XVIII wieku przestały istnieć, poza niewielkimi fragmentami, Puszcze Merecka i Przełomska; do naszych czasów przetrwał wielki kompleks borów Puszczy Perstuńskiej, przetkany enklawami osad, zwany obecnie Puszcą Augustowską.

Po trzecim rozbiore Polski dawne lasy królewskie stały się lasami rządowymi, w których prowadzono zorganizowaną i na owe czasy racjonalną gospodarkę leśną. Wprowadzony w 1825 roku nowy podział powierzchniowy i, wraz z nim, nowe zasady zagospodarowania przetrwały do 1930 roku. Wielkość oddziałów określono na 100 ha, wiek rębności w drzewostanach sosnowych na 120 lat. I wojna światowa to kolejny okres masowych wylesień w dziejach Puszczy. W ciągu kilku lat Niemcy zdążyli wyciąć blisko 4 mln m³ drewna z powierzchni ok. 17 tys. ha. Zmiany wprowadzone w 1931 roku spowodowały zmniejszenie powierzchni oddziałów do ok. 25 ha. Zmieniony został kierunek cięć – z północno-wschodniego na południowo-zachodni.

Pierwsze lata po II drugiej wojnie światowej to gospodarowanie na podstawie operatów prowizorycznych. Definitywne zarządzanie Puszczy Augustowskiej zakończono w 1963 roku. W latach 70. na jej terenie utworzono wiele rezerwatów. Niezwykle istotne dla gospodarowania w Puszczy oraz ochrony jej zasobów było ustalenie 9 lipca 1986 roku Statutu Puszczy pt. „Podstawowe zasady gospodarki leśnej w Puszczy Augustowskiej”. W roku 1989 na północno-zachodnich obrzeżach Puszczy powstał Wigierski Park Narodowy.

Dalsze doskonalenie zasad gospodarowania, oparte na wnikliwych analizach glebowych i klimatycznych, czyni Puszcę Augustowską jednym z najbardziej stabilnych zespołów leśnych polskich nizin.